

Zeleni kutak Gradske Knjižnice Rijeka – i dalje zeleni unatoč sivilu pandemije

Ana Bogdanić, dipl. knjižničarka

Gradska knjižnica Rijeka

ana.bogdanic@gkri.hr

Zelena boja podsjeća nas na šumu, livadu, prirodu... nekako baš i ne na knjižnicu, zar ne? Ipak, knjižnica 21. stoljeća je hibridno fleksibilno materijalno i virtualno okruženje koje se konstantno mijenja, prilagođavajući se svijetu koji je okružuje, naravno, ako želi opstati i ostati relevantna u lokalnoj, nacionalnoj i svjetskoj zajednici. Davne 2011. godine Društvo bibliotekara Istre, predvođeno vizionarom Ivanom Kraljevićem, pokrenulo je projekt Zelena knjižnica koji je bio pokretač razvoja sustavnih knjižničnih razvojnih zelenih programa u različitim knjižnicama diljem Hrvatske (vidi Dragaš, Božica. Zelene knjižnice za zelenu pismenost: hrvatsko iskustvo, Vjesnik bibliotekara Hrvatske, Vol. 60, Broj 4, 2017).

Dječji odjel Stribor predvođen kreativnim vizijama Verene Tibljaš i u suradnji s lokalnim Planinarskim društvom Kamenjak od 2010. godine provodi „zeleni projekt“ – Šumu Striborovu, proljetnu i jesensku planinarsku šetnju šumskom šetnicom na riječkom Biviju, uvijek uz bogat kulturni dječji program. Program se organizira dvaput godišnje, prihvaćen je u zajednici i svake godine je sve kvalitetniji, uspješniji i raznovrsniji.

U najzelenijem ogranku Gradske knjižnice Rijeka, Drenova, knjižničarka Ana Bogdanić je u suradnji s Blankom Havelkom, korisnicom volonterkom iz susjedstva, stručnjakinjom za biodinamičko vrtlarenje, 2013. godine pokrenula „Drenovsku vrtlaricu“.

„Drenovska vrtlarica“ je ciklus predavanja o prirodnom vrtlarenju kojima je grupi od dvadeset i pet zainteresiranih korisnika i korisnica knjižnice prenesena informacija o teorijskim i praktičnim problemima vezanim uz biodinamičko vrtlarenje u primorskom kraju. Korisnici su poslušali i aktivno sudjelovali u nizu predavanja. „Uvod u biološko-biodinamičku poljoprivredu“, „Praktični primjeri iz primorskog kraja“, „Vrt bez motike“ i „Revolucija jedne slamke“. Sljedeće godine je slijedio još jedan ciklus predava-



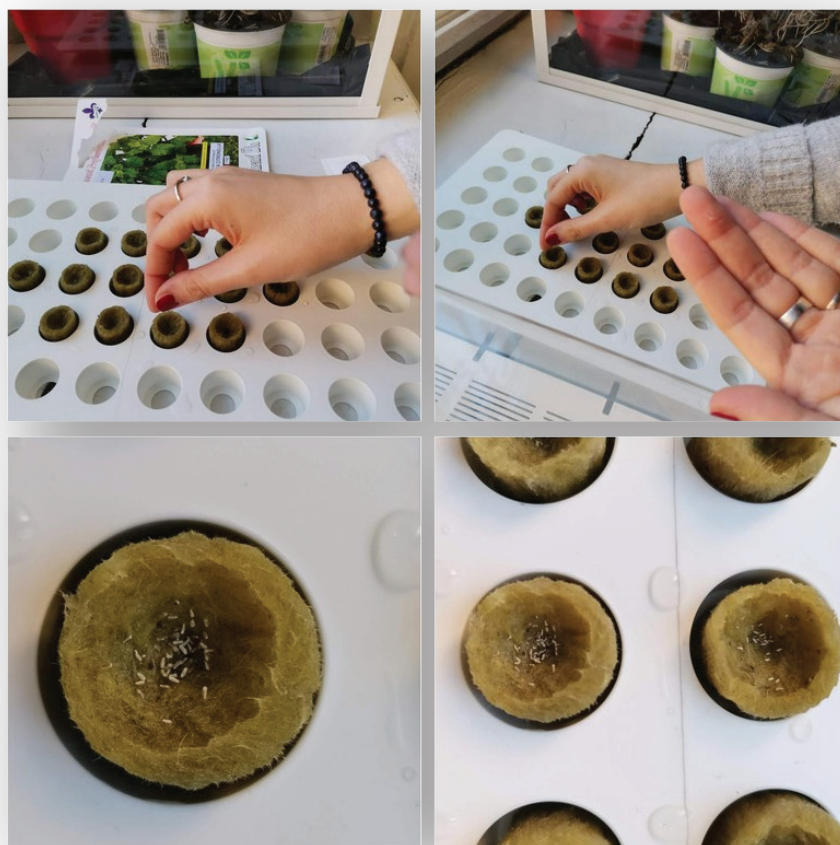
Slika 1: Primjer zelenog programa



Slika 2: Primjer zelenog programa

nja uz razmjenu sjemenja i sadnica rajčica. U ogranku Drenova nastavili smo sa zelenim programima s predškolskom djecom, „Čitanje slikovnice *Kastor vrtlari* i sadnja graha na prvi dan proljeća“. Program smo predstavili i gradskim vrtićima iz drenovskog susjedstva koji su oduševljeno pristali na suradnju. Blanka Havelka poklonila nam je sadnice aloje vere koje smo rasadili u ogranku Drenova.

Ujesen 2019. godine Gradska knjižnica Rijeka počinje sa sustavnim pristupom zelenim temama, pokreće **Zeleni kutak** te se i formalno uključuje u projekt „Pokrenimo zelene knjižnice“. Zeleni kutak GKR-a dio je procesa definiranih strateškim planom Gradske knjižnice Rijeka 2018. – 2022. godine i s njim se stvara okvir za nove usluge, sadržaje i energiju buduće središnje knjižnične zgrade koja tako kreira novo središte Zajednice usmjereno znanju, istraživanju, znanosti, različitosti mišljenja i otvorenosti. Teme i područja u fokusu Zelenog kutka su održivi razvoj, urbanizam, znanost o okolišu, ekologija, vrtlarstvo i „zeleno ekonomija“. Knjižničarka Donatella Gasparini napravila je ogroman doprinos u stručnom odjelu Modello; u suradnji s odjelom Nabave i Obrade kreirala je zbirku Zelenog kutka, koordinirala nabavu stručnih knjiga na engleskom i hrvatskom jeziku te se aktivno uključila u rad HKD-a, Radne skupine za zelene knjižnice. Pokrenula je i brojne radionice, predavanja, suradnju s obrtima, udrugama, Facebook stranicu Zeleni kutak GKR-a te se praktično posvetila uzgoju čajnih gredica i proučavanju procesa hidroponije u samom odjelu Modello.



Slika 3: Primjer zelenog programa

Ogranak Trsat nudi brojne kreativne tehnološke zelene radionice za djecu i odrasle zahvaljujući svojoj opremljenosti 3D printerom te visokoj motivaciji PR stručnjaka GKR-a Kristiana Benića, koji na *online* platformama i u praksi promiče zelene vrijednosti (pogledajte na *webu* URL: <https://rasadnik.fyi/>).

Gradska knjižnica Rijeka 2019. sudjelovala je u međunarodnom projektu ZELDA (učenje o „zelenoj“ ljubljanskoj knjižnici) zahvaljujući kreativnim i organizacijskim naporima knjižničarke Andreje Silić-Švonje koja je osmislila projekt i u njega uključila Donatellu Gasparini, Emili Ilić i Snježanu Šlibar. Program je sufinancirala sredstvima Europska unija (Erasmus +) te ga je i valorizirala ENSULIB IFLA-ina grupa, odnosno Posebna grupa za ekološke i održive knjižnice. Preporučujemo da pročitate članak Andreje Silić-Švonje objavljen u Magazinu, u kojemu detaljno opisuje putovanje u Ljubljanu i međunarodnu razmjenu iskustava o zelenim knjižničnim programima (vidi URL: <https://gkr.hr/Magazin/Knjiznicaranje/ZELDA-ucenje-o-zelenoj-ljubljanskoj-knjiznici>).

Unatoč pandemiji, Gradska knjižnica Rijeka okupila je intrinzično motiviran tim koji nastavlja sa „zelenim programima“, iako u ograničenim uvjetima, predvođen krilaticom *unatoč sivilu pandemije Zeleni kutak GKR i dalje zeleni*.

Programi Zeleni kutak GKR u 2019. i 2020. godini:

Zeleni kutak GKR 2019.

David Blažević: Mogu li domaće životinje proizvoditi električnu energiju ? (SO Modello)

Predstavljanje knjige: Biljni svijet Premužićeve staze na Velebitu (SO Modello)

Pokretanje Zelenog kutka + predavanje: Hoćemo li ikad više vidjeti snijeg u Rijeci ? (SO Modello)

Predavanje: Izrada prirodnih sapuna (ogranak Drenova)

Predavanje Davida Blaževića: Žetva energije u preciznoj poljoprivredi (ogranak Drenova)

Zelena pričoradionica: Kastor vrtlari (dvije radionice za djecu korisnike i djecu iz vrtića, ogranak Drenova)

Izložba: Naplavine u blagdanskome ruhu, prirodni materijali, OŠ Fran Franković (ogranak Drenova)

Zelena akcija razmjene rabljenih igračaka, knjiga i slikovnica (kutak Dječji odjel Stribor)

Predstavljanje knjige: Arhetipovi esencijalnog ulja (SO Modello)

Radionica izrade kućice za ptice od ambalažnog otpada i prirodnog materijala (ogranak Trsat)

Eko3D radionica: Izrada sustava za samozalijevanje biljaka (ogranak Trsat)

Zeleni kutak GKR 2020.

Poslovni kutak + Zeleni kutak: Predavanje Ane Borović o preživljavanju u Amazoni (SO Modello)

Zeleni kutak + Američki kutak: Sergej Lugović: Urbani uzgoj hrane (SO Modello)

Predavanje Ekoroditeljstvo – osobno iskustvo korištenja platnenih pelena (ogranak Drenova)

Podijelimo dobre priče: stanica za razmjenu knjiga u Filodrammatici

Predavanje: kompostiranje u stanu (Špajza, ogranak Trsat)

MHK – Zeleni kutak: Ekopričaonica za predškolsku djecu o održivosti pčela (ogranak Drenova)

MHK – Zeleni kutak izložba djece OŠ Fran Franković „Razlistaj se“ (ogranak Drenova)

Zeleni kutak + Američki kutak: *online workshop*: Sustainable development (Zoom with PRHG)

Predavanje: Gljivarstvo na Kvarneru za početnike i znatiželjnike (ogranak Trsat)